



Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Szent István Campus
Növényorvos MSc Szak

**A fehérpenészes rothadás (*Sclerotinia sclerotiorum* (Lib.) de Bary) által
okozott fertőzés hatása különböző napraforgó hibridek egyes értékmérő
paramétereire**

Konzulensek: Dr. Pálinkás Zoltán
egyetemi adjunktus
Dobra Nóra
PhD hallgató

Készítette: Nagy István
YLZW4Z
nappali

Növényvédelmi Intézet
Integrált Növényvédelmi Tanszék

Gödöllő

2023

1. Összefoglalás

A napraforgó világszerte nagy termőterülettel rendelkező kultúrnövénynek számít, sokszínű felhasználási lehetőségeinek köszönhetően. Népszerűsége hazánkban is hasonló, a legnagyobb területen termesztett olajnövényünk. Azonban a termés mennyiségét és a minőségét drasztikusan csökkentheti a fitopatogén gombák károsítása, amelyek közül a napraforgó fehérpenészes szártő- és tányérrothadása (*Sclerotinia sclerotiorum* (Lib.) de Bary) az egyik legnagyobb jelentőséggel bír (Vojnich et al. 2016). Kísérleteim során célom volt a kórokozóval szembeni toleranciaszint megállapítása az egyes vizsgált hibridek esetében, valamint a fertőződött és nem fertőződött növények közötti különbségek vizsgálata a különböző hibrideknél. Ezen felül összefüggéseket kerestem a fertőzés megléte és a különböző paraméterek (növénymagasság, tányérátmérő, termésmennyiség, beltartalmi értékek) között.

A kísérleti terület kb. fél hektáron helyezkedett el, amelyen 8 parcella lett kialakítva (4 hibrid, két ismétlésben). A mesterséges inokulálás során egy szike segítségével megsértettem a növények gyökérnyaki részét, majd a sebzésbe belehelyeztem az 1 cm²-es darabokra felvágott inokulomot. A mesterséges fertőzést parcellánként 5 mintatéren, 5 egymás utáni növényen végeztem el, így összesen 200 növényen történt mesterséges inokulálás 8-10 leveles állapotban. Ezenkívül még minden parcellában megjelöltem 10 növényt, amelyeket nem inokuláltunk mesterségesen (kontroll növények). A vizsgált paraméterek (növénymagasság, tányérátmérő, termésmennyiség, olajtartalom, olajsavtartalom) értékelése során külön csoportosítottam a fertőződött és a nem fertőződött növényeken mért adatokat.

A hibridek különböző értékmérő tulajdonságait vizsgálva elmondható, hogy a mesterséges *Sclerotinia sclerotiorum* szártő fertőzés hatással volt a napraforgók növénymagasságára, tányérátmérőjére és termésmennyiségére. A fertőződött növények magassága, a tányérok átmérője, valamint a tányéronkénti kicsépelte termés mennyisége kisebb volt a nem fertőződött növényekhez viszonyítva. Ezen felül a termés beltartalmi értékeit is befolyásolta a kórokozó. A fertőződött napraforgók termésének olajtartalma szignifikánsan kisebb, az olajsavtartalma nagyobb volt a legtöbb esetben.

A szabadföldi vizsgálataim, illetve a beltartalmi paraméterek mérése során kapott eredmények alátámasztják, hogy a *Sclerotinia sclerotiorum* a napraforgó fontos kórokozója. Az általam vizsgált 4 hibrid fertőzöttségi szintje különböző volt, így ahhoz, hogy a betegség

kialakulását, a termésmennyiség csökkenését és a beltartalmi értékek romlását megakadályozzuk, ajánlott nagyobb toleranciával rendelkező fajták/hibridek termesztése.

Az általam vizsgált négy hibrid fertőzőttségi szintje különböző volt, így ahhoz, hogy a betegség kialakulását, a termésmennyiség csökkenését és a beltartalmi értékek romlását megakadályozzuk, ajánlott nagyobb toleranciával rendelkező fajták/hibridek termesztése.